blues

blues_sema.jpg [1]
blues_skala.jpg [2]
bluesscale.jpg [3]

Az 1900-as évek elején kialakuló, általában lassú, szomorú hangvételû (blue [4]), négerek által énekelt dal [5].
(Legfõbb forrása az afroamerikai folklór [6] (balladá [7]k, a munkadal [8]ok, kikiáltónóták, matróz-, arató- és utcadalok).
Lényegében a spirituálé [9] és a gospel [10] világi változata.

A blues-séma [11] 12 ütem [12]û, és tetszõleges számú versszakból (chorus [13]) áll. Egy versszakban 3 (négyütemû) sor van.

A versszak olyan rím [14]párokon alapszik, melyben az elsõ sor megismétlõdik (AAB):

I went to the crossroad, fell down on my knees
I went to the crossroad, fell down on my knees
Asked the Lord above Have mercy, now save poor Bob, if you please
(Robert Johnson Crossroad Blues)

A blues versformája jambikus pentameter (amit Shakespeare is használt). *(Leonard Bernsteins:* "Macbeth blues *[15]")*

Alapvetõ harmóniá [16]ját három akkord [17] adja (T-S-D), általában a következõ taktus [18]-séma [11] szerint: 4T-2S-2T-2D-2T.

A különféle helyi stílus [19]ai (Delta-vidéki, St. Louis-i, texasi, keleti-parti stb.) a vándormuzsikusok révén terjedtek el, illetve fejlõdtek tovább.

A blues óriási hatással volt a jazz [20] fejlõdésére. Közös sajátosságuk a blue note [21], ill. a dirty tone [22].
A bluesnak számtalan ága, irányzata van, melyeket többnyire vagy kialakulásuk helyérõl (pl. Chicago Blues [23]), vagy valamely más mûfajhoz való kapcsolódásáról (pl. country [24]- vagy jazz-blues [25]) neveztek el. Továbbá a legtöbb ágának van akusztikus [26], elektromos [27] és modern [28] változata is.
A Mississippi deltavidéke a blues szülõföldje. Innen származnak az 1900-as évek elején komponált, játszott legrégibb, eredeti, majd lemezre felvett emlékek.
Az elsõ felvételek természetesen akusztikusak voltak, és egy magát gitárral kísérõ énekes-zenész, vagy zongora [29]-gitár [30] duó [31] produkcióját rögzítették (Delta Blues [32]).
Az 1940-es évek végétõl Chicago [33] kezdett a blues fellegvárává válni. Elõadói egyre bõvülõ összetételû zenekarokká szervezõdtek (gitár, szájharmonika [34], dob [35], basszus [36], zongora [29], szaxofon [37]), és elektromos hangszer [38]eket is kezdtek használni.
A blues elterjedt egész Amerikában (country-blues [39]), majd Anglia- és világszerte. Kölcsönhatásba került a legkülönbözõbb helyi zenei hagyományokkal és más, új irányzatokkal.
Napjainkban egyidejûleg élnek tradicionális [40] (akusztikus) és modern [28] formái.
Hatása a beat [41]-, rock [42]-, funk [43]zenétõl sok mai, és bizonyára jövõbeni zenei irányzatra is kiterjed.
R&B [44] Néhány nagynevû blues-man: Muddy Waters, B. B. King, T-Bone Walker, John Lee Hooker, Eric Clapton.

A blues a lélek [45] zenéje.
Hangulat, életérzés, életforma. Érezni kell!
Magyarországon a bluesnak igen rövid múltja, de annál virágzóbb jelene, és ígéretes jövõje van.
A '80-as években kezdett kibontakozni, önálló mûfaj [46]já válni. Ez nagyrészt Földes "Hobo" Lászlónak, ill. Blues Bandjének köszönhetõ.
Ma már kifejlett blueskultúrával büszkélkedhetünk; a többszáz blues-zenekar- köztük jó néhány világszínvonalú- egyre több értõ fülre, és érzõ lélekre talál. Klub [47]ok, fesztivál [48]ok, lemezek, rádiómûsorok, szakkönyvek foglalkoznak -bár nem eleget- a mûfajjal. Mindenesetre bluest lehet hallgatni, és kiváló magyar nyelvû könyveket, internetes oldalakat olvashatunk róla.

Blues Styles:

Chicago Blues

Chicago Blues

Modern Electric Chicago Blues

Country Blues

Acoustic Blues

Modern Acoustic Blues

Classic Female Blues

Acoustic Memphis Blues

Acoustic Chicago Blues

Acoustic New Orleans Blues

Acoustic Texas Blues

Blues Gospel

Acoustic Louisiana Blues

Country Blues

Vaudeville Blues

Prewar Country Blues

Delta Blues

Folk-Blues

Early American Blues

Memphis Blues

Blues Revival

Dirty Blues

Work Songs

Prewar Blues

Spirituals

Prewar Gospel Blues

Songster

Delta Blues

Finger-Picked Guitar

East Coast Blues

Jump Blues

Piedmont Blues

East Coast Blues

New York Blues

Harmonica Blues

Electric Harmonica Blues

Harmonica Blues

Louisiana Blues

Louisiana Blues

Modern Electric Blues

Modern Electric Blues

Blues-Rock

Modern Electric Chicago Blues

Modern Delta Blues

Contemporary Blues

Modern Electric Texas Blues

Texas Blues

Electric Texas Blues

Texas Blues

Electric Blues

Early R&B

Soul-Blues

Electric Chicago Blues

Electric Blues

Electric Texas Blues

Electric Country Blues

Electric Delta Blues

Electric Memphis Blues

Electric Harmonica Blues

Urban Blues

New Orleans Blues

Swamp Blues

Juke Joint Blues

Detroit Blues

Slide Guitar Blues

Jump Blues/Piano Blues

Early R&B

Piano Blues

West Coast Blues

Jazz Blues

St. Louis Blues

Piedmont Blues

(allmusic alapján)

Mi a blues? **[49]**

írta: Trinity [50]

**“A BLUES nem más, mint ha egy jó ember átkozottú’ érzi magát,
nem más, mint a szegény ember gondúlatának asszonya, nem más,
mint a szegény ember fájdalma.
Ha a BLUES pénz vóna, milliomos vónék.
Ha a BLUES whiskey vóna, mindig részeg vónék, mer’ sose vóna elég.
Mer’ sose vóna elég.
A BLUES Texas-ból jött, mint egy öszvér,
a BLUES besétál, mint egy ember,
a BLUES fut, mint egy nyúl.
Fő’ke’tem reggel, hát csupa BLUES a’zágyam,
kajálni mentem, BLUES-tól tocsog a kenyerem,
Hát jó reggelt BLUES! BLUES hogy megy a sorod?”
(Aszongya) Kössz, jól érzem magam, testvér, hát neked hogy megy?”**

(Forrás: Fekete Kálmán: Első magyar blueskönyv. – Pécs : Alexandra, 1996. – p. 13. ; a részletet fordította: dr. Molnár Tamás az alábbi könyvből: Folk song U.S.A. : the 111 best American ballads / John A. Lomax, Alan Lomax; Charles Seeger, Ruth Crawford Seeger. – New York : New American Library, 1975. – p. 70.)

.

Tamás megjegyzései: blues (http://ccnmtl.columbia.edu/projects/jazzglossary/b/blues.html) (1) A 12-bar form built on the I, IV, and V chords; (2) a scale with a flatted third, fifth, and perhaps a seventh; (3) a poetic form; (4) a way of articulating tones; (5) a set of verbal sentiments similar to those used in folk blues songs; (6) a vaguely defined, mythic "feeling" that some say is basic to all jazz. The blues are an African American form, derived in part from the central Sudanic area of Africa (Mali, northern Ghana, northern Nigeria, and central Cameroon), and adapted to African American musical tastes and later to those of Euro-Americans. The historical sources of the blues have been debated for years, but evidence increasingly points to the Sudan as a likely point of origin. Whatever the specific sources, African musicians such as Toumani Diabaté and Ali Farka Touré have claimed the blues as a distant relative and have recorded with American blues musicians. Just as popular songs have grown simpler in form over the years, so have the blues, losing much of their length, their varied structure, and their rhythmic complexity. Some writers on the blues, apparently unaware of the enormous body of country and folk blues, speak of a "refinement" in the blues of the city and vaudeville, a development that might better be described as standardization and simplification. In blues of the 1920s and 30s the form was far more flexible and irregular, and came in many forms such as chanted repetitions, elongated cries, and talking blues, all of which varied in bar length. The melodies of blues are often described as characterized by "blue notes"—two or three flatted notes in a scale—but blue notes might be better described not so much as fixed pitches in a scale, but as areas around pitches that can be lowered or raised, or passed through on the way to a particular pitch. Some musicians speak of a "blues scale," with a "blue" or flatted third, fifth, and possibly seventh step of the scale, implying that the blues scale is a major scale that has been altered. It might, however, be better to think of blue notes as being tones that are bent or changed to increase the expressivity of the music, not merely to alter an existing scale. Blues do not have to be sad, and not all sad songs (like "Stormy Weather") are blues. Many songs with "blues" in the title (such as "Blues in the Night") are in popular song form. The blues can be in major or minor (or other modes), and can be light-hearted, or even rhythmically driving (as played by the Count Basie band, for example). They can even be played as a march (as in Art Blakey's "Blues March").

Forrás webcím: https://www.zenci.hu/szocikk/blues

Hivatkozások:
[1] https://www.zenci.hu/sites/www.zenci.hu/files/kep/09/blues_sema.jpg
[2] https://www.zenci.hu/sites/www.zenci.hu/files/kep/09/blues_skala.jpg
[3] https://www.zenci.hu/sites/www.zenci.hu/files/kep/09/bluesscale.jpg
[4] https://www.zenci.hu/szocikk/blue
[5] https://www.zenci.hu/szocikk/dal
[6] https://www.zenci.hu/szocikk/afroamerikai-folklor
[7] https://www.zenci.hu/szocikk/ballada
[8] https://www.zenci.hu/szocikk/munkadal
[9] https://www.zenci.hu/szocikk/spirituale
[10] https://www.zenci.hu/szocikk/gospel
[11] https://www.zenci.hu/szocikk/sema
[12] https://www.zenci.hu/szocikk/utem
[13] https://www.zenci.hu/szocikk/chorus
[14] https://www.zenci.hu/szocikk/rim
[15] http://www.youtube.com/watch?v=u1Wm9ugJ8qQ
[16] https://www.zenci.hu/szocikk/harmonia
[17] https://www.zenci.hu/szocikk/akkord
[18] https://www.zenci.hu/szocikk/taktus
[19] https://www.zenci.hu/szocikk/stilus
[20] https://www.zenci.hu/szocikk/jazz
[21] https://www.zenci.hu/szocikk/blue-note

[22] https://www.zenci.hu/szocikk/dirty-tone
[23] https://www.zenci.hu/szocikk/Chicago-Blues
[24] https://www.zenci.hu/szocikk/country
[25] https://www.zenci.hu/szocikk/jazz-blues
[26] https://www.zenci.hu/szocikk/akusztikus
[27] https://www.zenci.hu/szocikk/elektromos
[28] https://www.zenci.hu/szocikk/modern
[29] https://www.zenci.hu/szocikk/zongora
[30] https://www.zenci.hu/szocikk/gitar
[31] https://www.zenci.hu/szocikk/duo
[32] https://www.zenci.hu/szocikk/Delta-Blues
[33] https://www.zenci.hu/szocikk/Chicago
[34] https://www.zenci.hu/szocikk/szajharmonika
[35] https://www.zenci.hu/szocikk/dob
[36] https://www.zenci.hu/szocikk/basszus
[37] https://www.zenci.hu/szocikk/szaxofon
[38] https://www.zenci.hu/szocikk/elektromos-hangszer
[39] https://www.zenci.hu/szocikk/country-blues
[40] https://www.zenci.hu/szocikk/tradicionalis
[41] https://www.zenci.hu/szocikk/beat
[42] https://www.zenci.hu/szocikk/rock
[43] https://www.zenci.hu/szocikk/funk
[44] http://www.zenci.hu/szocikk/rhythm-and-blues
[45] https://www.zenci.hu/szocikk/lelek
[46] https://www.zenci.hu/szocikk/mufaj
[47] https://www.zenci.hu/szocikk/Klub
[48] https://www.zenci.hu/szocikk/fesztival
[49] http://hangtarnok.klog.hu/2009/02/27/mi-a-blues/
[50] http://hangtarnok.klog.hu/author/admin/